

PATVIRTINTA
Telšių rajono savivaldybės tarybos
2022 m. vasario 24 d. sprendimu Nr.T1-50

TELŠIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO 2022 M. VEIKLOS PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro (toliau – Biuras) 2022-ų metų veiklos programa nustato tikslus, uždavinius, priemonių įgyvendinimo planą, vertinimo kriterijus, finansavimo šaltinius planui įgyvendinti ir planuojamus rezultatus.

2. Metinis veiklos programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos pateiktais Valstybinių (Valstybės perduotų savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų vykdymo 2022 m. veiklos prioritetais, Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centro parengtu „Visuomenės sveikatos stiprinimo vadovu savivaldybėse“, Telšių rajono savivaldybės 2020 m. visuomenės sveikatos stebėsenos rezultatais bei tęsiant Biuro pradėtas vykdyti veiklas.

II. TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro 2022-ų metų veiklos programos **tikslas** – rūpintis Telšių rajono gyventojų sveikata, vykdant Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamą visuomenės sveikatos priežiūrą, siekiant mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą, teikiant kokybiškas visuomenės sveikatos paslaugas.

Uždaviniai:

1. Organizuoti visuomenės sveikatos priežiūrą Telšių rajono savivaldybės ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo įstaigose (toliau – Mokykla):
 - 1.1. vykdyti mokinių sveikatos būklės stebėseną;
 - 1.2. ugdyti mokinių sveikos gyvensenos įgūdžius;
 - 1.3. vykdyti visuomenės sveikatos rizikos veiksnių stebėseną ir prevenciją Mokykloje;
 - 1.4. Organizuoti mokiniams, sergantiems lėtinėmis ligomis, mokinio savirūpai reikalingą pagalbą ugdymo įstaigoje.
2. Stiprinti Telšių rajono suaugusių gyventojų visuomenės sveikatą teikiant informaciją, konsultuojant, mokant, formuojant sveikos gyvensenos įgūdžius ir organizuojant sveikatos stiprinimo veiklą. Visuomenės sveikatos stiprinimas atliekamas šiose poveikio srityse:
 - 2.1. psichikos sveikatos stiprinimas;
 - 2.2. žalingų įpročių – rūkymo, alkoholio, narkotikų prevencija;
 - 2.3. sveikos mitybos skatinimas ir nutukimo prevencija;

- 2.4. fizinio aktyvumo skatinimas;
 - 2.5. širdies ir kraujagyslių ligų bei cukrinio diabeto prevencija;
 - 2.6. traumų ir sužalojimų prevencija;
 - 2.7. užkrečiamųjų ligų, tuberkuliozės prevencija;
 - 2.8. onkologinių ligų prevencija;
 - 2.9. sveikos aplinkos kūrimas.
3. Didinti Telšių rajono gyventojų sveikatos raštingumą, informatyvumą visuomenės sveikatos klausimais.
 4. Didinti visuomenės sveikatos priežiūros specialistų kompetenciją sveikatos stiprinimo klausimais.
 5. Vykdyti Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėseną (monitoringą).

III. SITUACIJOS ANALIZĖ

1. 2021 metų pradžioje Telšių rajone gyveno 38 759 gyventojai, t. y. 547 gyventojais mažiau nei 2020 m. Neigiamus gyventojų skaičiaus pokyčius galima sieti su neigiamu migracijos saldo, neigiamu natūraliu gyventojų prieaugiu.
2. Gimusiųjų skaičius, 1000 gyventojų, kasmet mažėja: 2017 m. – 9,3, 2018 m. – 8,5, bet 2019 m. gimusiųjų skaičius 1000 gyv. buvo – 9,0, ir tai yra daugiau nei 2018 m., o 2020 m. – 8,3.
3. Didžioji dalis Telšių r. gyventojų 2020 m. (50,1 proc. visų mirusių) mirė nuo kraujotakos sistemos ligų. Mirtys nuo piktybinių navikų sudarė – 23,16 proc., mirtys nuo COVID-19 – 7,45 proc., mirtys nuo išorinių priežasčių – 5,24 proc., virškinimo sistemos ligų – 4,49 proc., nuo kvėpavimo sistemos ligų – 4,03 proc. 5,53 proc. mirčių buvo nuo infekcinių ir parazitinių, kraujo ir kraujodaros organų, endokrininės sistemos, nervų, lytinės ir šlapimo sistemos ligų.
4. Nuolatinė gyventojų amžiaus struktūra 2020 metų pradžioje Telšių r. – 15-64 metų – 63,3 proc., 65 metų ir vyresni – 21,9 proc. iki 14 metų asmenų – 14,8 proc.
5. 2020 metais didžiausias gyventojų sergamumas buvo kraujotakos, virškinimo, kvėpavimo sistemų ir jungiamojo audinio ir raumenų bei skeleto ligomis. Iš jų kvėpavimo sistemos ligų bendrasis sergamumo rodiklis buvo žemesnis už šalies ir Telšių apskrities sergamumo rodiklius.
6. Psichikos ir elgesio sutrikimai, nervų sistemos, kraujotakos sistemos, virškinimo sistemos jungiamojo audinio ir skeleto sistemos ligos viršijo šalies sergamumo šiomis ligomis rodiklius.
7. Telšių rajono savivaldybėje nedarbo lygis mažėjo: registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis (proc.) 2016 m. siekė 7,4 proc., 2017 m. – 7,2 proc., o 2018 m. – 7,8 proc., 2019 – 7,9 proc. 2020 m. padidėjo dvigubai iki 13,7 proc.

8. Iš viso per 2021 m. maudymosi sezoną Telšių rajono savivaldybės paplūdimiuose buvo atlikti 41 mikrobiologiniai tyrimai, kurie buvo numatyti ir suplanuoti pagal planą.
9. Tyrimų rezultatai parodė, kad maudyklų vandens kokybės rodikliai atitiko Lietuvos higienos norma HN 92:2018 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“ (TAR, 2018-01-25, Nr. 1091) reglamentuotus vandens kokybės reikalavimus ir juose maudytis buvo galima. Nuolaužų, plūduriuojančių medžiagų, dervų likučių, stiklo, plastiko, gumos ir kitų liekanų per maudymosi sezoną nebuvo pastebėta.
10. Vadovaujantis Lietuvos Higienos normomis HN 92:2018 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“, 4 priedu, vieną kartą per mėnesį iki maudymosi sezono pradžios ir kas mėnesį maudymosi sezono metu buvo tiriamas paplūdimių smėlis. Kirminų kiaušinėlių ir lervų neaptikta.
11. 2020 m. 10 000 Telšių r. gyventojų teko: gydytojų – 24,8, šeimos gydytojų – 7,0, slaugytojų – 73,0, odontologų – 8,5. Telšių r. gyventojų aprūpinimas medicinos personalu yra didesnis nei Telšių apskrities, bet mažesni nei Lietuvos vidurkiai.
12. Vertinant laikotarpį nuo 2016 m. nustatyta, kad Telšių r. gyventojai kasmet vis mažiau naudojami greitosios medicinos pagalbos paslaugomis: 2016 m. naudojosi 8270 kartus, o 2020 m. – 7260 kartų.
13. 2020 m. Telšių r. socialines pašalpas gavo 766 asmenys. Lyginant su 2019 metais pašalpų gavėjų skaičius sumažėjo 240 asmenimis.

IV. PROGRAMOS VYKDYMO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

1. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos lėšos (valstybės deleguotoms funkcijoms atlikti);
2. Telšių rajono savivaldybės biudžeto lėšos;
3. Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšos;
4. Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos;
5. Valstybinio sveikatos stiprinimo fondo lėšos.

V. PROGRAMOS VERTINIMO KRITERIJAI

1. Mokyklinio ir ikimokyklinio amžiaus vaikų sveikatos būklės pokyčiai;
2. Suteiktų visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų skaičius Telšių rajono savivaldybės ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo įstaigose;

3. Suteiktų visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų skaičius suaugusiems Telšių rajono savivaldybės gyventojams;
4. Surinktų visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių skaičius.

VI. PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

1. VISUOMENĖS SVEIKATOS STIPRINIMO PRIEMONIŲ PLANAS

Vykdyti sveikatos mokymus, skleisti ir propaguoti informaciją apie sveiką gyvenseną, skatinti įvairių gyventojų grupių atsakomybę už savo sveikatą, formuoti nuo elgsenos priklausomų visuomenės sveikatos rizikos veiksnių mažinimą bei kitas visuomenės sveikatos priežiūros teisės aktuose numatytas priemones, susijusias su sveikatos stiprinimu, teikti informaciją gyventojams apie sveikatinimo priemones ir renginius.

Bendruomenės sveikatos stiprinimo ir ligų profilaktikos programų rengimas, visuomenės sveikatos stiprinimo ir ugdymo priemonių planavimas bei įgyvendinimas savivaldybės teritorijoje, bendradarbiavimas su įvairiomis institucijomis, nevyriausybinėmis organizacijomis bei socialinių partnerių įtraukimas, vykdančių sveikatinimo veiklą.

Svarbiausios veiklos kryptys:

- Sveikos gyvensenos propagavimas – fizinio aktyvumo ir sveikos mitybos skatinimas, burnos sveikatos gerinimas, žalingų įpročių prevencija;
- Visuomenės psichikos sveikatos stiprinimas ir sutrikimų profilaktika;
- Nelaimingų atsitikimų ir traumų prevencija;
- Širdies ir kraujagyslių ligų profilaktika;
- Užkrečiamųjų ligų profilaktika;
- Neinfekcinių ligų profilaktika.

Veiklos kryptys	Planuojamos veiklos 2022 m.	Planuojami pasiekti kriterijai (užsiėmimų sk., dalyvių sk., informavimo veiksmų sk.)
1. Visuomenės psichikos sveikatos gerinimas		
Priklausomybių konsultanto paslaugų teikimo organizavimas	1. Apsilankymų pas priklausomybių konsultantą skaičius 2. Asmenų, gavusių priklausomybių konsultavimo paslaugas, skaičius 3. Viešinti priklausomybių konsultanto veiklą savivaldybės	110 apsilankymų 100 asmenų Viešinimo - informavimo veiksmų skaičius – 50

	gyventojams: įstaigose, įmonėse, spaudoje, socialiniuose tinkluose, viešuose vietose ir kt.	
Darbuotojų kompetencijos psichikos sveikatos srityje didinimo mokymų organizavimas	1. Darboviečių, kuriose įgyvendinti mokymai, skaičius 2. Darbuotojų, dalyvavusių mokymuose, skaičius	2 įmonės/įstaigos 30 darbuotojų
Mokyklų darbuotojų kompetencijos psichikos sveikatos srityje didinimo mokymų organizavimas	1. Mokyklų, kuriose įgyvendinti mokymai, skaičius 2. Mokyklų darbuotojų, dalyvavusių mokymuose, skaičius	3 mokyklos 36 darbuotojai
Bazinių savižudybių prevencijos mokymų organizavimas Telšių rajono gyventojams	1. Asmenų, dalyvavusių šiuose mokymuose, skaičius 2. Informacinės medžiagos savižudybių prevencijos ir emocinės paramos temomis parengimas ir viešinimas Telšių rajono gyventojams	130 asmenų 1 informacinis leidinys
Psichologinės gerovės ir psichikos sveikatos stiprinimo paslaugų teikimo organizavimas	1. Suteiktų individualių konsultacijų trukmė (val.) 2. Suteiktų grupinių konsultacijų trukmė (val.) 3. Psichikos sveikatos stiprinimo veiklų viešinimas socialiniuose tinkluose, vietinėje spaudoje, autobusų laukimo stotelėse, įmonėse/įstaigose	930 val. 144 val. Viešinimo - informavimo veiksmų skaičius – 20
1.2. Sveikos gyvensenos įgūdžių formavimas		
Gyventojų sveikos mitybos įgūdžių formavimas, daržovių vartojimo skatinimas	1. Asmenų, dalyvavusių sveikos mitybos skatinimo užsiėmimuose, skaičius 2. Sveikatai palankesnių maisto produktų, pažymėtų „rakto skylutės“ simboliu, skaičius 3. Maisto produktų sudėties gerinimo (cukrų, sočiųjų riebalų ir druskos kiekio mažinimo bei skaidulinių medžiagų kiekio didinimo) skatinimas. Savivaldybės teritorijoje veikiančių įmonių gaminamų maisto produktų sudėties stebėseną	287 asmenys 1 naujas produktas 1 kartą metuose
Traumų ir sužalojimų prevencijos skatinimas bendruomenėse	1. Asmenų, dalyvavusių traumų ir sužalojimų prevencijos užsiėmimuose, skaičius 2. Vykdyti privalomuosius pirmosios pagalbos mokymus 3. Socialiniuose tinkluose, vietinėje spaudoje teikti naudingą	305 asmenys 100 asmenų Informavimo veiksmų skaičius - 20

	informaciją nelaimingų atsitikimų ir traumų prevencijos tema	
Gyventojų fizinio aktyvumo skatinimas	1. Asmenų (18 – 64 metų amžiaus) dalyvavusių reguliariuose fizinio aktyvumo užsiėmimuose, skaičius 2. Vyresnio amžiaus (65 metų ir daugiau) asmenų, dalyvavusių reguliariuose fizinio aktyvumo užsiėmimuose, kurie vyksta pagal numatytas programas, skaičius 3. Skatinti Telšių rajono gyventojus aktyviai naudotis įrengtomis sporto aikštelėmis 4. Platinti informaciją apie fizinio aktyvumo naudą sveikatai. Viešinti biuro organizuojamus fizinio aktyvumo renginius	3045 asmenys 40 asmenų Informavimo veiksmų skaičius - 40
Širdies ir kraujagyslių ligų ir cukrinio diabeto rizikos grupių asmenų sveikatos stiprinimas ir šių ligų prevencija	1. Asmenų, baigusių Sveikatos stiprinimo programos, skirtos širdies ir kraujagyslių ligų bei cukrinio diabeto profilaktikai, skaičius 2. Aktyviai bendradarbiauti su Telšių ASPĮ 3. Informacijos apie širdies ir kraujagyslių ligas ir cukrinį diabetą, jų prevenciją rengimas ir platinimas socialiniuose tinkluose, vietinėje spaudoje ir užsiėmimų metu	26 asmenys 3 susitikimai su ASPĮ vadovais Informavimo veiksmų skaičius – 10
Burnos higienos užsiėmimų organizavimas tikslinėse grupėse	1. Asmenų, dalyvavusių burnos higienos užsiėmimuose, skaičius 2. Viešinti informacinę medžiagą socialiniuose tinkluose 3. Paruošti ir išplatinti informaciją apie burnos sveikatos gerinimą bendradarbiaujant su sveikatos priežiūros įstaigomis, socialinių paslaugų centru.	50 asmenų Informavimo veiksmų skaičius – 9
Žalingų įpročių prevencija	1. Socialiniuose tinkluose bei vietinėje spaudoje platinti informaciją apie žalingų įpročių prevenciją 2. Dalyvavimas akcijose „Gimiau nerūkantis“, „Obuolys vietoj cigaretės“ ir kt.	Informavimo veiksmų skaičius – 5
Visuomenės raštingumo didinimas nėštumo krizių atpažinimo valdymo ir įveikos klausimais	1. Informacijos pateikčių skaičius nėštumo krizių atpažinimo valdymo ir įveikos klausimais	Informavimo veiksmų skaičius – 10

	2. Bendradarbiauti su Telšių Krizių centru ir Telšių socialinių paslaugų centru.	
1.3. Dalyvavimas grėsmių, susijusių su užkrečiamųjų ligų valdymu		
Supratimo apie mikroorganizmų atsparumą antimikrobinėms medžiagoms didinimas	1. Asmenų, dalyvavusių užsiėmimuose apie mikroorganizmų atsparumą antimikrobinėms medžiagoms, skaičius 2. Dalintis informacija apie mikroorganizmų atsparumą antimikrobinėms medžiagoms socialiniuose tinkluose, vietinėje spaudoje.	61 asmuo Informavimo veiksmų skaičius – 4
Užkrečiamųjų ligų prevencija. Asmens higiena	1. Įstaigose/organizacijose, Telšių rajono bendruomenėse vesti užsiėmimus užkrečiamųjų ligų prevencijos, asmens higienos temomis 2. Skleisti informaciją socialiniuose tinkluose, vietinėje spaudoje tuberkuliozės profilaktikos tema 3. Dalintis informacija socialiniuose tinkluose, miesto bendruomenės susibūrimo vietose skiepijimo nuo užkrečiamųjų ligų tema	Pagal poreikį Informavimo veiksmų skaičius – 3 Informavimo veiksmų skaičius – 3
Neinfekcinių ligų prevencija		
	1. Vykdyti onkologinių ligų profilaktiką, skatinant Telšių rajono gyventojus aktyviai dalyvauti profilaktinėse sveikatos programose 2. Organizuoti paskaitas, diskusijas onkologinių ligų prevencinėmis temomis 3. Su sveikata susijusių pasaulinių ir tarptautinių dienų minėjimas socialiniuose tinkluose, vietinėje spaudoje	Informavimo veiksmų skaičius – 5 2 paskaitos/diskusijos Pagal poreikį
1.4. Visuomenės sveikatos biuro vykdoma viešinimo veikla		
Visuomenės sveikatos stiprinimo viešinimo veikla	1. Socialiniuose tinkluose ir vietinėje spaudoje viešinti biuro vykdomą veiklą ir informacinę medžiagą	Informavimo veiksmų skaičius – 540

	2. Autobusų stotelėse viešinti svarbiausią ir aktualiausią informaciją apie biuro vykdomas veiklas	Kartą pusmetyje
1.5. Visuomenės sveikatos biuro darbuotojų kvalifikacijos kėlimas		
Visuomenės sveikatos specialistų kvalifikacijos kėlimas	1. Visuomenės sveikatos specialistų, dirbančių biure ir kėlusių kvalifikaciją skaičius	4 visuomenės sveikatos specialistai

2. VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS (MONITORINGO) PRIEMONIŲ PLANAS

Visuomenės sveikatos stebėseną (monitoringą) – sistemingai atliekamas visuomenės sveikatos būklės stebėjimas, duomenų apie sveikatą veikiančius rizikos veiksnius rinkimas, kaupimas, susistemimas, analizė ir vertinimas. Visuomenės sveikatos stebėsenos (monitoringo) duomenys teikiami visuomenei ir atitinkamoms institucijoms.

Veiklos kryptys	Planuojamos veiklos 2022 m.	Planuojami pasiekti kriterijai (užsiėmimų sk., dalyvių sk., informavimo veiksmų sk.)
Vandens monitoringas:	Telšių rajono maudyklų vandens mikrobiologiniai ir paplūdimio smėlio parazitologiniai tyrimai	Planuojama atlikti 36 mikrobiologinių ir 32 parazitologinius tyrimus, informacijos viešinimas vietinėje spaudoje – 2-3 straipsniai, biuro tinklapyje.
Savivaldybės stebėsenos ataskaita:	Parengti stebėsenos ataskaitą, pagal visuomenės sveikatos informacinę sistemą	Ataskaitos pristatymas rajono tarybai, viešinimas biuro tinklapyje.

3. VAIKŲ IR JAUNIMO SVEIKATOS STIPRINIMO PRIEMONIŲ PLANAS

Tikslas – vykdyti sveikatos priežiūrą mokyklose ir ikimokyklinėse ugdymo įstaigose, padėti mokiniams saugoti ir stiprinti sveikatą, organizuojant ir įgyvendinant priemones, susijusias su ligų ir traumų profilaktika.

Uždaviniai:

- Užtikrinti sveikatos priežiūros kokybę, kuriant sveikatai palankią aplinką mokyklose ir ikimokyklinėse ugdymo įstaigose, stiprinant mokinių sveikatą, šalinant rizikos veiksnius, galinčius sukelti sveikatos sutrikimus.
- Ugdyti mokinių požiūrį į sveikatą, formuojant sveikos gyvensenos įgūdžius.
- Numatyti priemones ligoms ankstyvuoju laikotarpiu įtarti ir užkirsti joms kelią.
- Užtikrinti sklandų mokinių savirūpos proceso organizavimą ugdymo įstaigose.

Veiklos kryptys	Planuojamos veiklos 2022 m.	Planuojami pasiekti kriterijai (užsiėmimų sk., dalyvių sk., informavimo veiksmų sk.)
Sveikos gyvensenos propagavimas:	1. Mokyklų, naujai įsijungusių į Sveikatą stiprinančių mokyklų tinklą, veiklos vykdymas. 2. Mokyklų, naujai įsijungusių į „Aktyvi mokykla“ tinklą, veiklos vykdymas. 3. Vykdyti vaikų ir jaunimo sveikatos būklės stebėseną. 4. Konkursas „Sveikiausia ikimokyklinė grupė“. 5. Vasaros sveikos gyvensenos stovyklos organizavimas.	2 – ugdymo įstaigos. 1 – ugdymo įstaiga. 2 k. – per metus. 8 – ugdymo įstaigos. 60 – dalyvių.
Sveikos mitybos organizavimo tobulinimas, ir maisto švaistymo mažinimas, sveikos mitybos skatinimas:	1. Sveikos mitybos skatinimo užsiėmimai. 2. Informacinių leidinių, susijusių su sveikatinančia mityba rengimas ir leidyba. 3. Telšių rajono savivaldybės ugdymo įstaigų visuomenės sveikatos priežiūros specialistų veiklos, susijusios su maitinimo organizavimu patikrinimas. 4. Sveikatai palanki mityba, paskaitėlių organizavimas.	4090 – ugdymo įstaigų dalyviai. 1000 - dalomosios medžiagos skaičius. 13 – specialistų. 15 – užsiėmimų.
Fizinio aktyvumo skatinimas:	1. Netaisyklingos laikysenos ir plokščiapėdystės profilaktikos užsiėmimai. 2. Kitokios kūno kultūros pamokos veiklos organizavimas.	40 – užsiėmimų. 104 – užsiėmimai.

Burnos higienos užsiėmimų organizavimas tikslinėse grupėse:	1. Burnos higienos užsiėmimų organizavimas su burnos ir dantų higienistu. 2. Informacinių pranešimų rengimas ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų tėvams.	1910 – dalyvių. 80 – informavimo pranešimų.
Psichikos sveikatos stiprinimas ir žalingų įpročių prevencija:	1. Užsiėmimų organizavimas „Streso valdymas prieš egzaminus“. 2. Užsiėmimų organizavimas „Elektroninės cigaretės ir kiti žalingi įpročiai“. 3. Renginių „Pasaulinei dienai be tabako“, „Tarptautinei nerūkymo dienai paminėti“ organizavimas.	10 – užsiėmimų. 630 – dalyvių. 630 – dalyvių.
Supratimo apie mikroorganizmų atsparumą antimikrobinėms medžiagoms didinimas:	1. Užsiėmimų organizavimas skirtų: mikrobo pažinimui „Mikrobai aplink mus“; rankų higienai „Švarios mano rankytės“; susipažinimui su imuniteto svarba organizmui „Imunitetas ir skiepai“; susipažinimui su antibiotikais ir kitais vaistais „Antibiotikai ir kiti vaistai“. 2. Ugdymo įstaigų dalyvavimas „Švarių rankų šokis“ konkurse.	2600 – dalyvių. 3 - ugdymo įstaigos.
Užkrečiamųjų ligų profilaktika:	1. Užkrečiamųjų ligų ir tuberkuliozės profilaktinių užsiėmimų organizavimas. 2. Informacinių pranešimų „Vakcinacijos svarba“ parengimas. 3. Protų mūšio „Ar viską žinai apie AIDS“ organizavimas.	
Sveikos aplinkos kūrimas:	1. Akcijos „Aš žinau, kiek sveria mano kuprinė“ organizavimas. 2. Skrajučių rengimas „Aš žinau, kiek sveria mano kuprinė“. 3. Atšvaitų tikrinimo ir dalijimo akcija ugdymo įstaigose. 4. Protų mūšio vandens dienai paminėti organizavimas.	1000 – skrajučių.
Ankstyvosios intervencijos, skirtos nereguliariai vartojantiems psichoaktyviasias medžiagas ar eksperimentuojantiems jomis jaunuoliams, vykdymas ir žalingų įpročių prevencija:	1. Ankstyvosios intervencijos, skirtos nereguliariai vartojantiems psichoaktyviasias medžiagas ar eksperimentuojantiems jomis jaunuoliams, vykdymas, grupių sudarymas. 2. Ankstyvosios intervencijos, skirtos nereguliariai vartojantiems psichoaktyviasias medžiagas ar eksperimentuojantiems jomis jaunuoliams, vykdymas, informacijos sklaida Telšių rajone.	10 – asmenų. 4 – pranešimai.

Traumų ir sužalojimų prevencijos skatinimas mokyklose:	1. Traumų ir sužalojimų prevencijos skatinimas ugdymo įstaigose. 2. Pirmosios pagalbos mokymai ugdymo įstaigos bendruomenei. 3. Pirmosios pagalbos informacijos viešinimas. 4. Apsinuodijimų prevencijos savaitės veiklų organizavimas.	20 – veiklų. 4 – pranešimai.
Mokinių lytiškumo ugdymas ir rengimas šeimai:	1. Paskaitų organizavimas berniukams ir mergaitėms „Lytiškumo ugdymas“. 2. Paskaitos organizavimas tėvams „Kaip su vaikais pradėti kalbėti lytiškumo tema?“	30 – užsiėmimų. 3 – užsiėmimai.
Mokinių savirūpos proceso organizavimas:	1. Koordinuoti mokinių savirūpos proceso organizavimą ugdymo įstaigose.	
Mokinių visuomenės sveikatos priežiūros viešinimo veikla:	1. Vykusių renginių viešinimas internetinėje svetainėje ir žiniasklaidoje.	
Visuomenės sveikatos specialistų kvalifikacijos kėlimas	1. Visuomenės sveikatos specialistų, dirbančių ugdymo įstaigose ir kėlusią kvalifikaciją skaičius	13 – asmenų.

4. COVID – 19 INFEKCIJOS VALDYMO PLANAS

Veiklos kryptys	Planuojamos veiklos 2022 m.	Planuojami pasiekti kriterijai (užsiėmimų sk., dalyvių sk., informavimo veiksmų sk.)
Pagalba Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrai, vykdam sustiprintą užkrečiamųjų ligų epidemiologinę priežiūrą:	1. Pagal poreikį, atsižvelgiant į epidemiologinę situaciją. 2. Informacijos apie COVID-19 infekcijos plitimo prevencines priemones viešinimas savivaldybės bendruomenei, bendradarbiavimas su socialiniais partneriais, informacijos viešinimas biuro socialiniuose tinkluose. 3. Ugdymo įstaigų susirgimų Covid-19 atvejų tyrimas.	Pagal poreikį

5. VISUOMENĖS SVEIKATOS STIPRINIMO PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO PRIEMONIŲ PLANAS

Veiklos kryptys	Planuojamos veiklos 2022 m.	Planuojami pasiekti kriterijai
Projekto Nr. 08.4.2-ESFA-R-630-81-0003 „Sveikatos netolygumų mažinimas Telšių rajone, vykdant traumų ir nelaimingų atsitikimų profilaktiką“ įgyvendinimas:	Suorganizuoti 66 renginius: 3 renginiai savizudybių prevencijos tema; 7 renginiai streso valdymo tema; 10 renginių atsakingos tėvystės tema; 13 užsiėmimai patyčių tema; 12 mokymai pirmos pagalbos tema; 4 užsiėmimų ciklas po 7 užsiėmimus; 1 patirtinis renginys traumų prevencijai	Planuojam, kad užsiėmimuose dalyvaus 1320 dalyvių.
Projekto: „Šiuolaikiškas ir inovatyvus vaikų dienos įpročių formavimas“ tęsimas:	1. Administruoti programėlę; 2. Viešinti aktualią informaciją; 3. Pristatyti visose Telšių rajono savivaldybės ugdymo įstaigose.	

VII. PLANUOJAMI REZULTATAI

1. Organizuojant visuomenės sveikatos priežiūrą Telšių rajono ugdymo įstaigose bus surinkti duomenys apie jas lankančių vaikų sveikatą, rizikos veiksnius. Ugdant vaikų ir jaunimo sveikatos gyvenimo būdus, pagerės jų žinios apie rizikos veiksnius, o tai leis išsaugoti ir sustiprinti jų sveikatą. Pradėjus organizuoti mokiniams, sergantiems lėtinėmis neinfekcinėmis ligomis, mokinio savirūpai reikalingą pagalbą ugdymo įstaigose, bus užtikrintas koordinuotas atsakingų asmenų tinkamas šios pagalbos teikimas, vaikai turės sąlygas pasirūpinti savo sveikata.

2. Vykdam biuro visuomenės sveikatos stiprinimo veiklas, bus atliktas poveikis Telšių rajono gyventojų sveikatos stiprinimui aktualiausiose sveikatos stiprinimo srityse: psichinės sveikatos stiprinimas, sveikatos mitybos skatinimas, fizinio aktyvumo skatinimas, širdies ir kraujagyslių ligų bei cukrinio diabeto prevencija, užkrečiamųjų ir lėtinių neinfekcinių ligų profilaktika, traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija, žalingų įpročių prevencija, visuomenės raštingumo didinimas nėštumo krizių atpažinimo valdymo ir įveikos klausimais.

3. Visuomenės sveikatos stebėsenos savivaldybėje tikslas – nuolat rinkti, analizuoti ir interpretuoti visuomenės sveikatą apibūdinančius rodiklius bei tinkamai informuoti savivaldybės politikus, siekiant efektyvaus valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) bei savarankiškų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo savivaldybės teritorijoje. Savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitos tikslas – pateikti pagrindinius savivaldybės gyventojų sveikatą atspindinčius rodiklius, jų dinamiką ir jų pagrindu pateikti rekomendacijas bei prioritetas kryptis savivaldybės plėtros plano siekiniams, strateginio veiklos plano priemonėms. Vykdam Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėseną bus surinkti, išanalizuoti ir interpretuoti duomenys apie savivaldybės bendruomenės sveikatos būklę, sveikatos rizikos veiksnius. Ši informacija leis tiksliau planuoti ir įgyvendinti savivaldybės visuomenės sveikatos gerinimo priemones Biuro veikloje.

4. Keliant Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro specialistų kvalifikaciją, Telšių rajono gyventojams bus teikiamos aukštesnės kokybės paslaugos.

Parengė: Loreta Kubilienė, visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči sveikatos stiprinimą;
Vitalija Daunienė, visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūrą;
Sandra Valančienė, visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči sveikatos stiprinimą.